

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
АТ «СИСТЕМ КЕПІТАЛ МЕНЕДЖМЕНТ»
МАРІУПОЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ГРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ РЕСПУБЛІКИ КІПР
ЄВРОПЕЙСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА
ФОНД «АНАСТАСІОС Г.ЛЕВЕНДІС» (РЕСПУБЛІКА КІПР)
ЯННІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ГРЕЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
МЕССИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ІТАЛІЙСЬКА РЕСПУБЛІКА)

Міжнародна науково-практична конференція

Наука та освіта в сучасному університеті в контексті міжнародного співробітництва

(присвячена 20-ій річниці Незалежності України)

23-25 травня 2011 року

Збірник матеріалів конференції

Україна – Маріуполь – МДУ

ББК 94я43
УДК 061.3(063)

НАУКА ТА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (23-25 травня 2011 р.). – Маріуполь, 2011. – 565 с.

Редакційна колегія:

Головний редактор: чл.-кор. НАПН України, д.філос.н, проф. **Є. Суліма**

Заступник головного редактора: чл.-кор. НАПН України, д.політ.н., проф. **К. Балабанов**

Члени редколегії: проф. **Т. Албаніс**; акад. НАН України, д.е.н., проф. **О. Амоша**; проф. **С. Андо**; проф. **М. Агталідіс**; д.ю.н., проф. **С. Бабурін**; чл.-кор. НАПН України, к.т.н., проф. **В. Голуб**; **М. Гончаренко**; акад. НАН і НАПН України, д.філос.н., проф. **Л. Губерський**; акад. НАПН України, д.пед.н., проф. **М. Євтух**; проф. **У. Іоаннідіс**; проф. **В. Карайоргіс**; акад. НАН і НАПН України, д.філос.н., проф. **В. Кремень**; акад. НАН України, д.політ.н., проф. **Ю. Левенець**; акад. НАПН України, д.пед.н., проф. **В. Луговий**; акад. НАПН України, д.е.н., проф. **А. Мазаракі**; проф. **Д. Мартіду Форсьє**; чл.-кор. НАН України, д.т.н., проф. **О. Мінаєв**; проф. **М. П'єріс**; д.і.н., проф. **О. Подберьозкін**; акад. НАПН України, д.пед.н, проф. **І. Прокопенко**; чл.-кор. НАН України, д.і.н., проф. **В. Солдатенко**; чл.-кор. НАПН України, к.ф.-м.н., проф. **М. Степко**; проф. **Ф. Томазелло**; проф. **С. Флогаїтіс**; проф. **К. Хогарт**; **Ю. Хотлубей**; проф. **С. Цзябао**; **М. Черенкова**; акад. НАН України, д.ю.н., проф. **Ю. Шемшученко**; **А. Шишацький**.

Рекомендовано до друку вченою радою
Маріупольського державного університету
(протокол № 7 від 30.03.2011)

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, які висвітлюють роль освіти та науки в розвитку міжнародного співробітництва; актуальні проблеми забезпечення якості вищої освіти та розвитку неперервної професійної освіти в Україні та зарубіжних країнах; особливості співробітництва університетів із закордонними установами та міжнародними організаціями; місце мови та культури народів світу у формуванні міжкультурного діалогу; вплив грецької мови та культури на формування полікультурної особистості; інноваційні процеси та застосування інформаційно-комунікативних технологій в освіті та науці; особливості інтернаціоналізації як фактору конкурентоспроможності вищої освіти. Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам.

Збірник видано за фінансової підтримки АТ «Систем Кепітал Менеджмент»

Таким чином, вищевикладене дозволяє нам зробити наступні висновки щодо розглянутої проблеми:

1. ІК взаємодія при розробці наукових та науково-методичних матеріалів ВНЗ є важливим елементом в системі вищої освіти інформаційного суспільства, що прискорює її розвиток в цілому і дозволяє задовольнити інформаційні потреби викладачів та студентів.

2. На професійному рівні оцінка сучасного стану взаємодії навчально-наукового процесів та розвитку інформаційних технологій ВНЗ конкретизується за напрямками: автоматизації освітніх технологій з використанням інструментальних засобів, за допомогою яких ефективно впроваджуються технічні засоби навчання; розробки системи он-лайн доступу до освітніх ресурсів ВНЗ, що орієнтовані на мережу Інтернет і забезпечують студентів актуальними навчальними та науково-методичними матеріалами; впровадження інших сучасних інформаційних технологій.

3. ІК технології можуть розглядатися як складова частина навчання, що не може виконувати навчальні функції окремо без залучення фахівців.

4. Інформація в глобальній мережі «старіє» швидше, ніж її актуальність відповідно до біологічної швидкості людини та її загальних, спеціальних потреб.

5. Необхідно створити спеціалізований веб-ресурс для розміщення оперативної інформації та інтеграції наукового потенціалу партнерських вищих навчальних закладів України та інших держав.

Література

1. Маригодов В. К. Освітня система як технологічний комплекс / В. К. Маригодов, А. А. Слободянюк, Г. О. Козлакова // Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. – К., 2000. – Вип. 22. – С. 51-55.
2. Дашковська Т. І. Перспективи використання інформаційних технологій в освіті / Т. І. Дашковська // Педагогічні науки: Зб. наук. праць ХДПУ. – Херсон, 2000. – Вип. 16. – С. 117-125.
3. Полат Е.С. Дистанционное обучение. Организационный и педагогический аспекты / Е. С. Полат // Информатика и образование. – 1996. – № 3. – С. 9-18.
4. Добко Т. Використання електронних інформаційних ресурсів у довідково-бібліографічному обслуговуванні / Т. Добко // Вісник книжкової палати. – 2003. – № 6. – С. 25.
5. Формування системи сприяння вищим навчальним закладам зайнятості випускників: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.07 / О. В. Кир'янова; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. – К., 2009. – 22 с.
6. Таланчук П. М. Резолюція I міжнародної науково-практичної конференції «Відкриті еволюціонуючі системи» / В. О. Дубко, К. О. Кольченко, П. М. Таланчук // Відкриті еволюціонуючі системи: I міжнародна науково-практична конференція, 26-27 квітня 2002 року: тези доповідей. – К.: ВМУРЛ, 2002. – 170 с.
7. Таланчук П. М. Резолюція II міжнародної науково-практичної конференції «Відкриті еволюціонуючі системи» / В. О. Дубко, К. О. Кольченко, П. М. Таланчук // Відкриті еволюціонуючі системи: II міжнародна науково-практична конференція, 01-30 грудня 2003 року: тези доповідей. – К.: ВМУРЛ, 2004. – 127 с.
8. Таланчук П. М. Резолюція III міжнародної науково-практичної конференції «Відкриті системи, що еволюціонують» / В. О. Дубко, К. О. Кольченко, П. М. Таланчук // Відкриті системи, що еволюціонують: III міжнародна науково-практична конференція, 31 травня – 01 вересня 2006 року: тези доповідей. – К.: ВМУРЛ, 2007. – 325 с.

Dubko V., Kudlay V.

INFORMATION AND COMMUNICATION CULTURAL EXPERIENCE OF SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL DEVELOPMENT AT HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article is devoted to the information and communication cultural experience of scientific and methodological development in institute of higher education including remote learning. It is reviewed the phenomenon of learning process in higher education institutions and its difference from self-education.

УДК: 903.5 (477)»637»(045)

Забавин В.О.

Мариупольский государственный университет

ВКЛАД АРХЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕДИЦИИ МГУ В ИЗУЧЕНИЕ КУЛЬТУР ЭПОХИ БРОНЗЫ ЕВРОПЫ

Анализируются материалы курганного могильника, исследованного археологической экспедицией МГУ у восточной окраины г. Мариуполя Донецкой области. Рассматривается вопрос о расширении базы источников по изучению древностей срубной культуры Северного Приазовья. Освещаются вопросы внутренней периодизации могильника и некоторые особенности обрядово-инвентарного комплекса.

Курганная группа, состоявшая из трех насыпей, находилась на водоразделе у истока двух балок, спускающихся к Азовскому морю в 1,5 км к юго-востоку от жилмассива «Восточный» г. Мариуполя. В полевой сезон 1990 года курган 1 был исследован Мариупольской археологической экспедицией под руководством В. К. Кульбаки. Затем раскопки были продолжены археологической экспедицией Мариупольского гуманитарного университета. Летом 1998 года были исследованы курганы 2 и 3. Данная публикация призвана продолжить введение в научный оборот материалов эпохи поздней бронзы Евразийской степи, происходящих из раскопок Мариупольской археологической экспедиции.

Для установления узкой хронологии погребений срубной культуры могильника Мариуполь-Восточный отсутствуют какие-либо надежные критерии. Такое положение вещей неоднократно отмечалось исследователями как характерное для памятников срубной культуры Северного Приазовья, однако, ряд черт обряда и инвентаря позволяет сделать определенные выводы. Все захоронения объединяются рядом обрядово-инвентарных и других признаков. Обращает на себя внимание отсутствие детских захоронений. Могильные сооружения представляют собой подпрямоугольные в плане с закругленными углами ямы, сравнительно узких пропорций. Объединяющим элементом для срубных погребений также стоит признать скорченное положение на левом боку (руки согнуты в локтях, кистями перед лицом), преобладание северного отклонения в восточной ориентировке умерших. Местоположение керамики внутри могильного сооружения во всех случаях отнесено к одной зоне: перед головой или грудью умершего. В положении умерших преобладает средне- и сильноскорченная левобочная поза с ориентацией в восточный сектор.

Следует обратить внимание на тот факт, что исследователями выделяется более ранняя группа срубных погребений, представленная могилами в грунтовых, материковых ямах. Эти захоронения предшествовали группам могил в каменных ящиках [1]. Отмеченная ранее тенденция хронологического приоритета срубных погребений в ямах перед погребениями в каменных ящиках неоднократно была подтверждена стратиграфическими наблюдениями [2].

Наиболее массовым материалом в инвентаре публикуемого могильника является керамическая посуда. В основном керамика представлена банковидными низких пропорций и острореберными сосудами. Орнаментирован лишь один сосуд, происходящий из погребения 5 кургана 3. На плечиках – орнамент из вписанных треугольников. Под венчиком и по ребру по всему диаметру проходят сдвоенные параллельные линии таким образом, что треугольники размещены между ними. Техника выполнения орнамента – отпечатки простого шнура. В обработке поверхности применено подлощение и характерное заглаживание мелкозубчатым штампом, присущие керамическому комплексу развитого этапа срубной культуры.

Многолетние стратиграфические наблюдения (в отношении так называемых длинных курганов) показывают, что погребения, впущенные в древний курган, являются более ранними по отношению к однокультурным захоронениям, сооруженным за его пределами [3]. Таким образом, несмотря на отсутствие прямой стратиграфии между погребениями могильника, с определенной долей вероятности можно предположить, что захоронение, впущенное в катакомбный курган, занимает нижнюю позицию в общей стратиграфической колонке. Не противоречит стратиграфическим наблюдениям и тот факт, неоднократно зафиксированный в Приазовье и на Северском Донце, как относительно раннее появление и бытование деревянных перекрытий ям, по сравнению с каменными. Могильники, состоящие из одновременных или относительно одновременных погребений, содержат очень ценную для хронологии информацию, поскольку не только выявляют узкохронологический обрядовый и инвентарный комплекс, но позволяют проверять вертикальные стратиграфические колонки. Обрядово-инвентарный комплекс погребений могильника Мариуполь-Восточный позволяет отнести их к III и IV горизонтам для Левобережного Предстепья [4], что соответствует раннесрубной или сабакинской ступени срубных древностей Нижнего Дона [5]. Они могут быть отнесены к ранней – поздней фазе II горизонта срубных могильников Северо-Восточного Приазовья [6].

Таким образом, близость обрядово-инвентарных признаков может свидетельствовать о возведении курганного могильника в достаточно короткое время и о возможном наличии между захоронениями некоторой генетической связи, что не позволяет выводить их за рамки одного хронологического периода.

Литература

1. Литвиненко Р. А. Погребальные сооружения срубной культуры Подонцовья и Северо-Восточного Приазовья / Литвиненко Р. А. // ДАС. – Вып. 1. – Донецк, 1992. – С. 42.
2. Моруженко А. А. Могильник эпохи бронзы у с. Зрубное на р. Миус / Моруженко А. А., Литвиненко Р. А. // ДАС. – Вып. 3. – Донецк, 1993. – С. 90.
3. Забавин В. О. Погребения срубной культуры длинного кургана у села Орловское (из раскопок В. К. Кульбаки) / Забавин В. О. // ДАС. – Вып. 13/14. – Донецк, 2010. – С. 182.
4. Ковалева И. Ф. Север Степного Поднепровья в среднем бронзовом веке / Ковалева И. Ф. – Днепропетровск: Изд-во Днепр. Ун-та, 1981. – 78 с.
4. Шарафутдинова Э. С. Начальный этап эпохи поздней бронзы в Нижнем Подонье и на Северском Донце / Шарафутдинова Э. С. // Донские древности. – Вып. 4. – Азов, 1994. – С. 93 – 116.
5. Литвиненко Р. А. Периодизация срубных могильников Северо-Восточного Приазовья / Литвиненко Р. А. // Древности Северо-Восточного Приазовья. – Донецк, 1999. – С. 4 – 23.

Забавін В.

ВНЕСОК АРХЕОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕДИЦІЇ МДУ В ДОСЛІДЖЕННЯ КУЛЬТУР ДОБИ БРОНЗИ ЄВРОПИ

Аналізуються матеріали курганного могильника, дослідженого археологічною експедицією МДУ біля східної околиці м. Маріуполь Донецької області. Розглядається питання про розширення джерельної бази з вивчення старожитностей зрубної культури Північного Приазов'я. Висвітлюються питання внутрішньої періодизації кургану і деякі особливості обрядово-інвентарного комплексу.

Zabavin V.

CONTRIBUTION OF THE ARCHEOLOGICAL EXPEDITION HELD BY MARIUPOL STATE UNIVERSITY INTO THE RESEARCH OF THE EUROPEAN CULTURES OF THE BRONZE AGE

The new publication of Bronze Age Timber-Grave barrows are presented here. In 1990 and 1998 near the east-end of Mariupol in the North Azov sea region a group of three barrows was excavated. Questions of the internal periodization of barrows and some special features of ritual – inventory complex are examined.

УДК 378.4.014.24(450.82+477)(043)

Macris D.

Università di Messina (Repubblica Italiana)

L'IDEA CULTURALE DI BISANZIO IN EUROPA: COOPERAZIONE UNIVERSITARIA DALLA SICILIA ALL'UCRAINA

Otto anni di attività scientifica e culturale tra Italia e Ucraina. I rapporti tra Calabria e Mariupol. A partire dal 2007, la Sicilia si affianca in modo rilevante alla Calabria.

Il tema che mi accingo a trattare è di particolare importanza e comprende ben otto anni di attività scientifica e culturale tra Italia e Ucraina, tra Mediterraneo e mar Nero.

L'intuizione del "Commonwealth" di Obolensky deve essere sostanziata di azioni concrete e coerenti.

La realtà della Calabria, regione dell'Italia meridionale, si offre come punto di osservazione ideale per il Mediterraneo e l'Oriente.

L'istituzione a S. Severina (KR), nel 2001, della LALEO (Libera Accademia di lingue europee orientali), ha un significato preciso: l'antica metropoli bizantina, liberata nell'885 da Niceforo Foca, patria di Enrico Aristippo, sede di studi e centro spirituale, a poca distanza da Crotone, diventa centro di irradiazione culturale per tutta l'ecumene bizantina. Il primo pensiero va alla Grecia e, poi, agli altri Paesi dell'Europa Orientale.

Mariupol ha un'importanza fondamentale in questo progetto, perché è una città fondata da Greci della Crimea nel 1778, dietro ordine di Caterina II.

Quindi il mondo culturale e spirituale di Bisanzio, anche e soprattutto "après Byzance", per dirla con Nicola Iorga, rivive nella dimensione dei tre mari, Mediterraneo, Nero e Caspio e ha il suo fondamento culturale nell'eredità classica, greco-romana, e nel Cristianesimo.

Non dimentichiamo che paesi vicini, come la Turchia, parlano di "profondità strategica" in relazione alle popolazioni turaniche: è qui che si misura la sfida attuale, in cui l'Italia, la Grecia e Cipro sono alleate culturali e religiose.